

8e jaargang, no. 9 · oktober 2015

[inst] ALLICHT

lichtmagazine voor professionals

Revolutionaire sporthalverlichting • Eigen net of combinet? • Gedragscode NSVV • Architectuur en verlichting • Garantie op ledlampen

Revolutionaire sporthalverlichting

Als tweede project in Europa en eerste in Nederland is Tennis- en Squashcentrum Nieuwe Sloot uitgerust met een bijzonder alternatief voor sporthalverlichting, waardoor de hal nu aan de internationale wedstrijdnormering voldoet.

• door Rien Kort

De aanwezige verlichting, bestaande uit conventionele tl-armaturen, was zwaar verouderd. Ter vervanging wenste Nieuwe Sloot een duurzame en nieuwe verlichtingsvorm, die voor een betere verlichting van het speelveld zou zorgen en de energie- en onderhoudskosten behoorlijk zouden terugschroeven. Dave Kok, die als manager van Nieuwe Sloot nauw betrokken was bij het project, vertelt: “Nieuwe Sloot is het terrein van zowel de recreatieve als de prestatieve tennisser en het is tevens regelmatig het decor van (internationale) toernooien. Naast een optimale ondergrond, beschikken we nu ook over verlichting op niveau. Bij ons spelende topsporters reageren enthousiast op deze vernieuwing.”

Las-ogen geen optie

Visueel comfort was de belangrijkste eis in de ronde hal. De meeste offertes die Nieuwe Sloot had ontvangen, gingen uit van een snelle en gemakkelijke remedie, bijvoorbeeld met de installatie van enkele ledstralers. Kok: “Toegegeven, voor een paar duizend euro ben je in dat geval klaar, maar de kleine lichtpunten veroorzaken veel schaduwwerking en leveren een onrustig lichtbeeld op. Eén blik omhoog en je hebt meteen last van las-ogen. Dat vertellen dergelijke leveranciers er niet bij. Het realiseren van energiebesparing is één ding, maar dan wel met kwalitatief goed licht.” Marcel Visser van lichtadviesbureau en groothandel in duurzame verlichting Lichttotaal.nl verzorgde samen met Spaapen, bekend van onder andere

Norton, de verlichting: “Bij het opslaan van een bal kijken spelers omhoog. Een te felle lichtbron kan verblindend werken en het sporten zelfs onmogelijk maken.” De gevolgen kunnen funest zijn voor de reputatie van het sportcomplex, vervolgt Visser: “Voor de inkomsten is een sporthal als Nieuwe Sloot grotendeels afhankelijk van huurinkomsten. Atleten op topniveau maken gebruik van deze trainingslocatie. Bedenk eens hoe het voor hen was geweest als de hal was uitgerust met inefficiënte verlichting. Een fatsoenlijke tenniswedstrijd is in dat geval onmogelijk, met als gevolg dat spelers er nooit meer komen. Je naam als hoogwaardige sportaccommodatie ligt dan te grabbel. Weg reputatie. Leveranciers die een dergelijke gemakzuchtige oplossing adviseren, hebben duidelijk het licht niet gezien.”

Visueel comfort

Visser wist Nieuwe Sloot ervan te overtuigen dat goede ledverlichting voor tennishallen wel degelijk bestaat en bood in samenwerking met Spaapen een hoogwaardig alternatief aan.

‘Wie een dergelijke gemakzuchtige oplossing adviseert, heeft duidelijk het licht niet gezien’

Bij deze ontwikkelaar van professionele lichtconcepten vond Visser een passende oplossing. “Toevallig had Spaapen net een custommade energiezuinige uitvoering van de Norton SPS-O Led sporthalarmaturen ontwikkeld voor de organisatie van een internationaal bekend tennistoernooi”, vertelt lichtadviseur Rik Mens, lichtadviseur bij Spaapen. “Visser zocht naar een oplossing die het lichtniveau verhoogt, energie bespaart, onderhoudsarm is en een hoog visueel comfort biedt. Deze sporthalarmaturen leenden zich voor al die gestelde doelen.” Deze speciale armatuur heeft een lage UGR-waarde (<16). Naast de geïntegreerde led beschikken deze behuizingen over een dubbel parabolische reflectortechniek met MiroSilver optiek. Met dit soort optieken is het licht uitstekend te sturen en wordt de hinderlijke helderheid gefilterd, zodat je niet wordt verblind.” Visser: “Vanaf de zijkant bekeken lijkt deze verlichting een zwakke gloed te geven. Totdat je eronder staat, dan baad je in het licht. Weinig lichthinder en een hoog rendement. Naar mijn idee is dit de weg die Nederlandse sporthallen moeten willen inslaan.” Mens en Visser benadrukken dat de combi-

nie van ledverlichting en door reflectortechniek perfect aangestuurd licht uniek is in Nederland. Eerst hingen er 132 armaturen bij 300 lux, nu 78 bij 500 tot 700 lux, en dat met een besparing van 60%. De aangepaste lichtkleur (4000 K in plaats van 3000 K) zorgt voor grotere contrasten, waardoor spelers beter kunnen waarnemen.

natie van ledverlichting en door reflectortechniek perfect aangestuurd licht uniek is in Nederland. Eerst hingen er 132 armaturen bij 300 lux, nu 78 bij 500 tot 700 lux, en dat met een besparing van 60%. De aangepaste lichtkleur (4000 K in plaats van 3000 K) zorgt voor grotere contrasten, waardoor spelers beter kunnen waarnemen.

Hoog besparingspotentieel

Ondanks het revolutionaire karakter lopen overheden er nog niet mee weg. Visser: “De meeste gemeenten kiezen nog altijd voor tl-armaturen. Deze nieuwe investering durven ze niet aan, omdat er door het huidige gebouwsysteem het risico bestaat dat een pand wordt afgestoten of afgebroken. Als het vijf tot tien jaar brandt, dan vinden ze het wel goed.” Bij Nieuwe Sloot ligt dat wel even anders, want deze led-armaturen gaan volgens Visser en Mens veel langer mee. Mens: “In Alphen aan de Rijn betreft het een investering op de lange termijn. Tegelijkertijd is deze keuze natuurlijk ook gemaakt om de exploitatiekosten terug te dringen.” In de eerste plaats is er sprake van een hoog besparingspotentieel. “Bij een energiebesparing van 60% komt ook nog eens een hogere lichtopbrengst op de baan van ruim 25%. Het is niet alleen mogelijk om op wedstrijdniveau te spelen, het stelt de tennisvereniging ook in staat om verdere groei te realiseren. Met de organisatie van professionele toernooien, bijvoorbeeld.” De lange levensduur en de kwaliteit van de ledverlichting brengen minder onderhoudskosten met zich mee. “Kostbare maatregelen zoals hoogwerkers of het tijdelijk afsluiten van de sporthal voor een reparatie behoren met led tot de verleden tijd. Dankzij het ontbreken van glas ben je bovendien verzekerd van een extra veilige situatie. Dit type behuizing is bovendien *ballwurfsicher* en voldoet daarmee aan de Europese gestelde normering.”

Nieuwe basis

Visser en Mens zijn ervan overtuigd dat dit lichtconcept de komende jaren bij meer sporthallen zijn intrede zal doen.

Visser: “Het is een pittige investering, maar het gaat om bewezen nieuwe technologie. Het pleit voor Nieuwe Sloot dat ze hun nek durven uitsteken en naar het totaalplaatje kijken: goede verlichting, investering en exploitatie. Eigenlijk hebben wij niets meer gedaan dan invulling geven aan hun wens van een vooruitstrevend, vernieuwend en toonaangevend product. Naar mijn idee schept dit een nieuwe basis voor verlichting in de wereld van de sporthallen, sportscholen en schoolgymzalen. In Alphen aan de Rijn is die eerste stap in ieder geval gezet.”

www.lichttotaal.nl

www.spaapen.nl

www.norton.nl